

Kort om misjon

Etiopia i krig

Krigen herjer i Etiopia, i Eritrea i nord og på grensen mot Somalia i øst. Også lokalt ellers i landet er uroen stor. Norsk Luthersk Misjonssamband har tatt hjem misjonærbarne og enkelte utsatte misjonærer, men har også sendt ut «nye» misjonærer til de tryggere områder. Det Norske Misjonsselskap har tatt hjem alle sine misjonærer unntatt en kvinnelig lege i Addis Abeba. Det finske misjonsselskap har i slutten av oktober 1977 tatt hjem de tyve gjenværende misjonærer i Kambota synoden.

Max Warren er død

Dr. Max Warren, tidligere generalsekretær i Church Missionary Society, 1942–1963, døde i august 1977, 73 år gammel. Dr. Warren var canon ved Westminster i England. Han spilte en fremtredende rolle i det internasjonale misjonsråd og var talsmann for dettes integrering i Kirkenes Verdensråd i 1961. Max Warren var vel kjent i Norge. Av hans store produksjon nevner vi: *The Truth of Vision* (1948), *The Triumph of God. A series of Essays* (1948), *The Christian Mission* (1953), *The Christian Imperative* (1955), *The Missionary*

Movement from Britain in Modern History (1965) og *Social History and Christian Mission* (1967). Dr. Warren var også redaktør av *Willingen-konferansens rapport fra 1952, Missions Under the Cross.*

Asia – den forsømte verdensdel

Jørgen Nørgaard Pedersen opplyser i DMS årbog 1977 *Evangeliet til verden* at av verdens ikke-kristne befolkning bor ca. 17 % i Afrika og ca. 83 % i Asia. Det er f. t. utsendt omkring 40.000 protestantiske misjonærer. Av disse arbeider ca. 38.000, eller 95 % i Afrika og bare 5 % i Asia hvor den ikke-kristne befolkning er langt større. Men nasjonale kirker i Asia har for tiden ca. 1800 utsendte misjonærer, fra Afrika 1200 og fra nasjonale kirker i Latin-Amerika ca. 850.

Asia Theological News

er et interkonfesjonelt kvartalskrift med konservativ evangelisk bakgrunn som utgis fra Taipei, Taiwan. Det ble startet i 1976 og bringer informasjon og nyheter om evangeliets fremgang. Utstyr og lay-out er hypermoderne, og innholdet er, så langt vi kan se, på linje med f. eks. *Kina Innlands-*

misjonens publikasjoner før Kina ble stengt for misjonen. I oktober-nr. 1977 fortelles således om «Here's Life» kampanjer i Øst-Asia. Vi gjengir: *Here's Life Singapore*, juni 1977: Total folke- mengde: 2.200.000; mottatte telefonhenvendelser: 43.573; utleverte brosjyrer: 50.505; mennesker kontaktet: 83.885; mottatt Kristus 9.104; gjennomgått lederkurs: 4.461. *Here's Life Malaysia*. Total folkemengde: 11.400.000; mottatte telefonhenvendelser: 16.095; utleverte brosjyrer 35.860; mennesker kontaktet: 23.918; mottatt Kristus: 3.507; deltatt i etterkurser: 1.797. *Here's Life Taiwan*, september 1977. Total folke- mengde: 14.700.000; mottatte telefonhenvendelser: 42.393; utleverte brosjyrer: 33.573; mennesker kontaktet: 11.161; mottatt Kristus: 4.700; deltatt i etterkurs: 806; gjennomgått lederkurs 8.121.

Misjonen og imperialismen

heter en brosjyre som er skrevet av O. G. Myklebust og utgitt (på nynorsk) av Credo Forlag, Oslo 1977, 19 små sider. Artikkelen har vært offentliggjort i Syn og Segn i 1975, men er nå utstyrt med en ajourført litteraturliste. Den gir en kyndig og tankevekkende innføring i problemet «misjon og imperialismen».

970.000.000 kristne

er det i verden i følge en statistikk fra Det lutherske verdensforbund fra 1977. Av disse hører ca. 552.000.000 til den romersk katolske kirke og 70,4 millioner til den

lutherske kirke. Man regner med 2.686.797 lutheranere i Afrika og 2.726.722 i Asia. Det er flere oppmuntrende tall i denne statistikken, f. eks. den evangelisk lutherske kirke i Kamerun med over 40.000 medlemmer, Mekane Yesus kirken i Etiopia med ca. 330.000 medlemmer, den gassisk lutherske kirke med 405.000 medlemmer, den evangelisk lutherske kirke i Tanzania med 750.000 medlemmer. Også i Asia finnes relativt store lutherske kirker, Andrakirken med ca. 273.000 medlemmer, Gossnerkirken med ca. 350.000 medlemmer og Tamilkirken med vel 78.000 medlemmer. Den tidligere «santal-kirken», den evangelisk lutherske kirke i nord har vel 42.000 medlemmer. – I det veldige India, med de mange forskjellige sprog er det ikke så underlig at det finnes ni ulike lutherske kirker. Mer forstemmende er det at det i Hong Kong er fire lutherske kirker og at de få lutherske kristne i Japan er spredt på seks kirkesamfunn. Det store lyspunktet i statistikken er Indonesia. Batak protestantiske kristne kirke har alene over 1,1 million medlemmer.

Motstridende om Kambodsja

En svensk ambassadør hevdet i et TV-intervju i desember 1977 at han under en kort visitt til Kambodsja ikke hadde sett noe som bekreftet de redselshistorier som flyktninger fra dette landet har kunnet fortelle. Ambassadøren understreket at politiske flyktninger naturlig nok har en tendens til å fremheve negative trekk fra det landet de har flyktet fra og at dette medfører at deres beretninger må

mottas med en viss skepsis. Dette synes riktig, men må da også anvendes overfor flyktninger fra Kina, Sør-Afrika og Chile. – En berettiget skepsis kan likevel vanskelig fjerne det inntrykk at overgangen til et sosialistisk styre i Kambodsja etter røde Khmers seir i april 1975 har kostet atskillige menneskeliv. Ifølge Ecumenical Press Service 5: januar 1978, som bygger på en felles rapport fra British Council of Churches og den romersk-katolske biskopkonferanse for England og Wales, har mellom en og to millioner mennesker i Kambodsja mistet livet etter april 1975 enten ved henrettelse eller dårlig behandling. Mer enn 30.000 kambodsjanere har flyktet til Thailand, heter det.

Nordiska Afrikainstituttet

blir ledet av dosent Carl Gösta Widstrand og har denne adressen: Box 2126, S-750 02 Uppsala, Sverige.

Nordiska Afrikainstituttet utdeler årlig reisestipendier på fra ca. 3.000 sv. kr. til ca. 10.000 sv. kr. til studenter og forskere. Likedan utdeles årlig studiestipendier. Instituttet driver også seminar- og konferansevirksomhet og har et bibliotek på ca. 20.000 bind. Det utgir bl. a. Nytt från Nordiska Afrikainstituttet.

Lutherske stipendiater

Det lutherske verdensforbund har i syvårsperioden 1970–1977 delt ut 778 stipendier for videreutdanning av lutherske kristne. For året 1978 er det bevilget \$ 525.000 til slike

formål, og det svarer til over 2,7 millioner kroner. I 1977 ble det delt ut 87 stipendier. 35 av stipendiatene fikk anledning til å drive videregående akademiske studier, og resten hadde kortere studieopphold med praktisk kirkelig sikte. Hele 44 av stipendiatene var fra Asia, 21 fra Europa, 5 fra Nord-Amerika, 3 fra Latin-Amerika og 14 fra Afrika. Fjorten av stipendiatene var kvinner.

Kvinnelig bibeloversetter

Misjonssambandets misjonær i Tanzania, *Froydis Nordbustad* har nå etter tolv års arbeid fullført en oversettelse av Det nye testamente på iraqw eller kimbulu som tales av mbulufolket i Tanzania. Mbulustammen (wambuluene) teller ca. 200.000 og holder til i Nord-Tanzania.

Mekane Yesus kirken i Etiopia

går som kjent gjennom prøvsomme tider. Misjonærhustruer og barn har vært sendt hjem, og likedan mange mannlige misjonærer som har virket i de mest urolige provinser. Men nye og eldre misjonærer har også reist ut, blant annet etter inntrengende oppfordring fra Mekane Yesus kirken.

En lang rekke kirkebygninger har vært konfiskert. I februar 1978 ble det meldt fra Addis Abeba at 27 av de konfiskerte kirkene er levert tilbake og at man forhandler om tilbakelevering av ytterligere et antall kirker.

Det kan fortelles at Mekane Yesus kirken har besluttet å søke medlemskap i Kirkenes Verdensråd.

Theological Education Fund

ble opprettet i 1957 etter initiativ fra Det internasjonale misjonsråds generalsekretær dr. C. W. Ranson, og har i de 20 år det eksisterte gjort en uhyre verdifull innsats for å høyne den teologiske utdannelse i den tredje verden. Mange millioner dollar er gitt til utbygging av ca. 300 bibliotek for teologiseminarer rundt om i verden. Bøker er også produsert og oversatt. Kurser er satt i gang, og stipendier er utdelt. Avdelingslederne for de forskjellige kontinenter har reist rundt og besøkt seminarer for ved selvsyn å gjøre seg opp en mening om hvor og på hvilken måte midlene best kunne fordeles. Fra 1977 er Theological Education Fund omorganisert til Programme on Theological Education, 150 Route de Ferney, 1211 Geneva 20, Sveits. P. T. E. er en avdeling av Kirkenes Verdensråd og skal støtte prosjekter som foreslås av teologiske institusjoner i fattige land. Det forutsettes at også vedkommende institusjon yter økonomisk hjelp til prosjektet, og man vil unngå enhver form for økonomisk avhengighet, der dette er mulig.

Namibiske kirkemenn advarer mot marxismens farer

Det er allemanns kunnskap at marxismen regjerer store deler av verden: Sovjetunionen, østblokklandene, Kina, Nord-Korea, Cuba og en lang rekke andre land, også i Afrika. Også i land der marxismen ikke er enehersker gjør den seg sterkt gjeldende, ikke minst i Afrika. Det synes ofte vanskelig i den tredje verden i dag å uttale

noe kritisk om marxismen. Men det har altså kirkeledere i Namibia (Syd-Vest-Afrika). Biskop Leonard Auala fra Ovambokavango lutherske kirke, president Lukas de Vries fra den Evangelisk lutherske kirke i Sydvest Afrika og prost Paul Kauffenstein fra den Tysk evangelisk lutherske kirke har i en felles erklæring sagt at marxismen ikke kan fremstå som et alternativ til apartheid. Tvert imot vil marxismen kunne binde folk like sterkt som apartheid, selv om det skjer i andre former. Erklæringen fremhever at marxismen er ateistisk og antikristen, og at den tror at den kan bygge opp en ny verdensorden uten Gud med fred, frihet og rettferdighet. Det hevdes at marxismen er en psevdoreligion som må forkastes i alle dens manifestasjoner og forkledninger. Dette er uvante toner fra den undertrykte delen av den tredje verden.

Misjonæren, dr. Gunnar Kjærland har fullført undersøkelsen «Culture Change among the Nomadic Borana of South Ethiopia»

Gunnar Kjærland reiste ut som misjonær til Etiopia i 1953 og har oppholdt seg i Sør-Etiopia i over tyve år i Norsk Luthersk Misjons-sambands tjeneste. I løpet av disse årene har Kjærland systematisk samlet gjenstander, tatt fotografier og gjort observasjons- og intervjuopptegnelser om boranastammens liv i hverdag og høytid. Dette materialet ble bearbeidet under et studieopphold ved Fuller Theological Seminary og resulterte i 1971 i en Master's degree der. Med stipendium fra NAVF fullførte

Kjærland i 1977 samme sted den avhandling som er nevnt i overskriften. Avhandlingen ble honorert med graden Doctor of Missiology ved Fuller Theological Seminary i juni 1977.

Jeg har med interesse fulgt dr. Kjærlands arbeid gjennom noen år, og har fått anledning til å gå igjennom hans dissertasjon. Det er en glede å konstatere at dr. Kjærlands særdeles omfattende viten og flittige forskerinnsett, både i felten og i bibliotek har resultert i et manuskript som kan gjøres tilgjengelig for fagfolk og for større almenhet. Kjærland har jo, med sine kunnskaper i de lokale stammespråk og sitt langvarige opphold i Sør-Etiopia og sin nære kontakt med folket, hatt et unikt utgangspunkt. Og stipendiet fra NAVF i 1976/77 har satt ham i stand til, under kyndig veiledning, å systematisere og meddele videre sine undersøkelser på en faglig dyktig måte.

Borana-stammen befinner seg i overgang fra nomadestamme til fastboende liv, under trykk av faktorer som tap av landområder, veibygging, mer eller mindre vellykket og effektiv skolegang og andre former for kulturpress. Avhandlingen gir en detaljert beskrivelse av en nomadekultur som er i ferd med å forsvinne og representerer allerede på denne måten en uerstattelig verdi. Den misjonerende kirkes rolle i forandringsprosessen er selvsagt behandlet av den erfarne misjonæren, noe som høyner verdien av hans fremstilling.

Jeg vil uttale håpet om at dr. Kjærlands arbeid enten blir trykt eller mangfoldiggjort på annet vis. Det er et verdifullt bidrag til sosialantropologisk forskning og vil være en ypperlig hjelp for misjonærer og u-landsfolk som skal arbeide i Etiopia og andre steder der en nomadekultur er på vei til å forandres til en fastboende tilværelse.

N. E. B. - H.

Bokmeldinger

Årbok for Den norske kirke 1977. Redaktør: Gunnar Rødahl. Andaktsbokselskapet, Oslo 1977. 192 s., ill. Kr. 23,00.

Pent utstyrt, hendig, breddfull av nyttige opplysninger er denne 26. utgaven av *Årbok for Den norske kirke*.

Oppslagsstoffet er skikkelig å jourført, men er ellers nødvendigvis det samme som i tidligere år. Man merker seg at den lange pe-

rioden med bygging av nye kirker nå er over. Bare fire nye kirker ble i 1976 vigslet i Norge, foruten kapper o.l. Årboken bruker fremdeles den svenske stavemåten *ekumenikk*. På norsk heter det *øku-menikk*. Om Den evangeliske Allianse er det opplyst at den ble grunnlagt i 1840. Det riktige årstallet er 1846. Ekumenisk krets er fremdeles oppført, skjønt den ikke har fungert på flere år.

I tillegg til oppslagsstoffet har